

Nu de verkiezingen achter de rug zijn, begint het besturen. De nieuwe gemeenteraden starten deze week met het vormen van een college van burgemeesters en wethouders. Traditioneel kiest een coalitie van een aantal partijen de wethouders, maar het kan ook anders.

De verkiezingen van vorige week leverden in veel plaatsen zetels op voor tal van partijen. Die versnippering maakt het vormen van coalities ingewikkeld.

Om met al die fracties toch tot een werkbaar gemeentebestuur te komen, wordt in sommige gemeenten een zogenoemd zakencollege overwogen. Dat is een college waarbij de wethouders gekozen worden door de gehele gemeenteraad op basis van hun kennis van zaken.

In de 335 gemeenten waar verkiezingen zijn gehouden, zijn in totaal 2551 fracties met minstens een zetel. [Een stijging van 161 fracties ten opzichte van de vorige verkiezingen](#). Een gemeenteraad in Nederland heeft gemiddeld bijna acht fracties.

Om zo'n zakencollege te laten slagen moet het raadsprogramma door alle partijen samen worden opgesteld en niet enkel door een coalitie van de winnende partijen, vertelt Dominic Schrijer, de burgemeester van Zwijndrecht in het *NOS Radio 1 Journaal*. In zijn stad in Zuid-Holland is al acht jaar zo'n zakencollege.

Alle partijen mogen hier kandidaten aandragen voor het college.

Dominic Schrijer, de burgemeester van Zwijndrecht

"Alle partijen mogen hier kandidaten aandragen voor het college, dat wordt gekozen door een selectiecommissie. Daardoor heb je geen coalitie en oppositie meer in de raad, maar de hele raad werkt aan één programma en de gekozen wethouders moeten het uitvoeren", zegt Schrijer.

Een goede zaak, want samenwerken is de kracht van de lokale democratie, zegt Han Polman, voorzitter van de Raad voor het Openbaar bestuur en commissaris van de koning in Zeeland. Hij is voorstander van het zakencollege in gemeenten waar het past.

"Als de versnippering in een gemeente groot is, kan een zakencollege bijdragen aan de vraag: wat zijn belangrijke onderwerpen in onze gemeente, wat is onze werkwijze, hoe houden we koers?"

Wethouders van buiten

Toch heeft een zakencollege niet alleen maar voordelen. Besturen kan namelijk wel wat trager gaan, erkent burgemeester Schrijer. "Het college moet meer in overleg doen, maar dat creëert dan wel meer draagvlak."

Kenmerk van het zakencollege is niet alleen dat de kandidaat-wethouders door iedere partij naar voren kunnen worden geschoven, ze kunnen ook partijloos zijn of niet binnen de eigen gemeente wonen.

Zo komen in Zwijndrecht twee van de wethouders 'van buiten'. Dat ze nooit op de kieslijst hebben gestaan en dus niet direct konden worden gekozen, is volgens de burgemeester geen probleem. "Het zoeken buiten de gemeente maakt de vijver waaruit je vist groter, maar er moet altijd een goede balans zijn van mensen van binnen en buiten, anders wordt het wel erg experimenteel", zegt hij.

In het college moet je gewoon goede bestuurders hebben.

Han Polman, voorzitter van de Raad voor het Openbaar bestuur

Goede bestuurders zijn inderdaad het belangrijkste en niet altijd gemakkelijk te vinden, zegt Polman. "Dat de gemeenteraad wethouders benoemt die de raadsleden competent achten is formeel gewoon democratisch. In het college moet je gewoon goede bestuurders hebben."

In Zwijndrecht wordt door de nieuwe gemeenteraad opnieuw een zakencollege overwogen. [Trouw schrijft vandaag](#) dat het zakencollege, of een vergelijkbaar alternatief, ook wordt overwogen in de gemeenten Almelo, Castricum, Heerhugowaard, Utrechtse Heuvelrug, Bergen, Vlaardingen, Gorinchem en Etten-Leur.